

آئین نامه بهداشت محیط

ماده ۱ - تعاریف:

الف - بهداشت محیط:

بهداشت محیط عبارتست از کنترل عواملی از محیط زندگی که به گونه ای روی سلامت جسمی - روانی و اجتماعی انسان تاثیر میگذارد.

ب - آب آشامیدنی:

آب آشامیدنی آب گواریبی است که عوامل فیزیکی - شیمیایی - و بیولوژیکی آن در حد استانداردهای مصوب باشد و مصرف آن عارضه سوتی در کوتاه مدت یا دراز مدت در انسان ایجاد نکند.

پ - آلودگی آب آشامیدنی:

آلودگی آب آشامیدنی عبارتست از تغییر خواص فیزیکی - شیمیایی و بیولوژیکی آب به گونه ای که آن را برای مصرف انسان زیان آور سازد.

ت - کنترل بهداشتی:

منظور از کنترل بهداشتی، بازدید و بررسی بهداشتی مراکز مشمول این آئین نامه به منظور اعمال ضوابط بهداشت محیطی می باشد.

ث - مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی:

مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی مراکزی هستند که با استفاده از پرتوهای یونساز زیر نظر مسئولین متخصص مربوطه به تشخیص یا درمان بیمارها پرداخته و شامل مراکز رادیو لوژی - رادیوتراپی و رادیو ایزوتوپ می باشد.

ج - اماکن عمومی:

اماکن عمومی عبارتند از : اماکن متبرکه و زیارتگاهها - زائرسراها - هتل ها - هتل ها - مسافرخانه ها - پانسیونها - آسایشگاههای سالمندان - آرایشگاهها - حمامها - حمامهای سونا - استخر های شنا سینماها - پارکها - مراکز تفریحهای سالم - باشگاههای ورزشی - ترمینال های وسایل حمل و نقل عمومی و مسافرتی - توالتهای عمومی - گورستانها و مانند این موارد.

چ - مراکز تهیه - توزیع - نگهداری و فروش مواد خوردنی ، آشامیدنی و بهداشتی:

مراکز تهیه - توزیع - نگهداری و فروش مواد خوردنی ، آشامیدنی و بهداشتی عبارتند : از کلیه کارخانه ها - کارگاهها - سردخانه ها - اماکن و مغازه ها یی که به گونه ای نسبت به تهیه - توزیع - نگهداری و فروش مواد خوردنی - آشامیدنی و بهداشتی اقدام نمایند.

ح - مراکز بهداشتی - درمانی:

مراکز بهداشتی درمانی عبارتند از بیمارستانها آسایشگاهها - زایشگاهها - مطب ها - درمانگاهها - آزمایشگاههای تشخیص طبی - بخشهای تزریقات و پانسمان - آسایشگاههای معلولین - طب هسته ای - فیزیوتراپی - رادیولوژی و مانند اینها.

خ - مراکز آموزشی و تربیتی:

مراکز آموزشی و تربیتی عبارتند از مدارس - آموزشگاههای تحصیلی - حوزه های علمیه - دانشکده ها - هنرستان ها - خوابگاههای مراکز آموزشی - پرورشگاهها - مراکز تربیتی شبانه روزی - ندامتگاهها و مهدهای کودک.

ماده ۲- هر اقدامی که تهدیدی برای بهداشت عمومی شناخته شود ممنوع می باشد وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی موظف است پس از تشخیص هر مورد از مواردی که در حیطه وظایف وزارت می باشد راسا اقدام قانونی معمول و در سایر موارد موضوع را به مراجع ذیربط جهت انجام اقدامهای قانونی فوری اعلام نماید . متخلفان از مقررات بهداشت عمومی تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

معاونت امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

ماده ۳ - آلوده کردن آب آشامیدنی عمومی ممنوع است و با متخلفان مطابق مقررات رفتار خواهد شد. وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی به منظور حفظ سلامت و بهداشت مردم مکلف است کیفیت آب آشامیدنی عمومی از نقطه آبیگری تا مصرف را از نظر بهداشتی تحت نظارت مستمر قرار دهد.

تبصره ۱ - وظایف و اختیارات سازمان حفاظت محیط زیست در پیشگیری و جلوگیری از آلودگی منابع آب - موضوع ماده (۴۶) قانون توزیع عادلانه آب - و آئین نامه های اجرایی آن همچنان قابل اجراست.

تبصره ۲ - سازمانها و مؤسسه های دولتی و خصوصی تامین کننده آب آشامیدنی عمومی موظف به رعایت همه ضوابط و معیارهای بهداشتی اعلام شده توسط وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی بوده و باید همه اطلاعات لازم برای بررسی مورد یا موارد و تسهیلات بازدید از تاسیسات را در اختیار وزارت قرار دهند.

تبصره ۳ - وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی به منظور کنترل آب آشامیدنی عمومی در مراحل مختلف توزیع ، آزمایشگاههای مراکز بهداشت استان - شهرستان و مراکز بهداشتی - درمانی را برای ارائه خدمت در این زمینه تجهیز می نماید.

ماده ۴ - به منظور جلوگیری از روند رو به رشد آلودگی منابع آبهای سطحی و زیرزمینی اعم از چاهها - رودخانه ها - قناتها - چشمه ها - آب مصرفی شهر و روستا کمیته ای با نام کمیته حفاظت از منابع آب آشامیدنی زیر نظر استاندار با عضویت مدیران و رؤسای ادارات کل : ۱- بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ۲- سازمان حفاظت محیط زیست ۳- سازمان آب منطقه ای استان ۴- جهاد سازندگی استان ۵- برنامه و بودجه استان ۶- شرکت آب و فاضلاب استان تشکیل می شود تا موارد زیر را بررسی و اقدام نماید.

• اتخاذ تصمیم راجع به خارج نمودن بعضی از منابع تامین آب آشامیدنی از سرویس که بر اساس گزارش اداره کل بهداشت محیط آلوده شده اند (اعم از چاهها ، چشمه ها ، قناتها و...).

• اتخاذ تدابیر لازم جهت حفاظت از منابع آب آشامیدنی موجود بر اساس دستورهای که توسط دستگاههای ذیربط پیشنهاد می شود و به تصویب کمیته می رسد.

• اتخاذ تدابیر لازم به منظور حفظ حریم مناطقی که در آینده برای تامین آب شهرها از طریق دستگاههای ذیربط پیشنهاد می شود.

• اتخاذ تصمیم در رابطه با بحرانهای ناشی از آلودگی منابع آب و چگونگی مقابله به آنها.

تبصره - در ابتدا اداره کل بهداشت محیط موظف است نواقصی را که موجب آلودگی منابع آب میگردد به دستگاه ذیربط اعلام کند تا راسا نسبت به رفع آن اقدام نماید.

در صورتی که امکانات دستگاهها برای رفع نواقص کفایت ننماید مراتب در کمیته یاد شده مطرح خواهد شد.

ماده ۵ - وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی بمنظور حفظ بهداشت عمومی مکلف است بررسیهای لازم را در مورد تاثیر های هوای آستنشاقی و سایر مواد مؤثر بر انسان معمول دارد و نسبت به ارائه توصیه های ضروری به مراجع ذیربط اقدام نماید.

ماده ۶ - مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی موظف به همکاری و ارائه آمار و اطلاعات و فراهم نمودن تسهیلات بمنظور بررسی دزیمتری و بهسازی جهت انجام وظیفه کارشناسان وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی می باشند . با متخلفان برابر مقررات قانونی مربوطه (قانون تعزیرات) رفتار خواهد شد .

ماده ۷ - وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی مکلف است مراکز بهداشتی ، درمانی - آموزشی و تربیتی - اماکن عمومی - مراکز تهیه ، توزیع ، نگهداری و فروش مواد خوردنی ، آشامیدنی و بهداشتی را از نظر ضوابط و مقررات بهداشت محیطی کنترل و با متخلفان از دستورالعمل ها و توصیه های بهداشتی وزارت برابر مقررات قانونی مربوطه (قانون تعزیرات) رفتار نماید.

ماده ۸ - مراجع صادر کننده پروانه کسب مراکز تهیه ، توزیع ، نگهداری و فروش مواد خوردنی ، آشامیدنی و بهداشتی و اماکن عمومی موظفند ضمن رعایت ضوابط مربوط به خود ، مقررات و توصیه های اعلام شده توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی را نیز در این زمینه رعایت نموده و قبل از صدور پروانه کسب ، نظریه بهداشتی از این وزارتخانه کسب نمایند.

معاونت امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

ماده ۹ - وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی علاوه بر وظیفه قانونی مبارزه با ناقلین بیماریها عهده دار نظارت بر امر مبارزه با بندپایان ، چونندگان و حیوانهای ناقل بیماریها نیز می باشد . مراجع ذیربط ملزم به رعایت دستورالعملهای بهداشت محیطی این وزارتخانه در این مورد هستند.

ماده ۱۰ - بمنظور پیشگیری از شیوع بیماریهای منتقل شده بوسیله بند پایان و حیوانهای ناقل بیماری و همچنین جلوگیری از آلودگی محیط به سموم و مواد شیمیایی و در صورت امکان روشهای مبارزه از طریق بهسازی محیط ارجح بوده و دستگاههای اجرایی ذیربط موظف به بهسازی کانونهای جلب و تکثیر بندپایان و حیوانهای ناقل برابر توصیه ها و دستورالعملهای وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی می باشند.

تبصره - شهرداری ها مکلفند در تنظیم روشهای جمع آوری - حمل و دفع زباله شهر و سایر خدمات شهری دستورالعملها و توصیه های وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع ذیربط را رعایت نمایند.

ماده ۱۱ - صدور مجوز ورود و ترخیص و کنترل بهداشتی هر نوع دام و فراورده های خام دامی با توجه به نص مواد (۸،۷،۶،۵،۴،۳،۲) قانون سازمان دامپزشکی کشور (مصوبه سال ۱۳۵۰) که مؤخر بر قانون مواد خوردنی و بهداشتی است علی الاطلاق و در تمام مراحل اعم از تولید - توزیع و عرضه از لحاظ پیشگیری و مبارزه با بیماریها ی دامی و بیماریهای مشترک انسان و دام بر عهده سازمان دامپزشکی می باشد.

طبیعی است چنانچه عرضه فراورده های خام دامی موجب بیماریها ی مختص انسان شود وهمچنین مواردی که در فراورده های خام دامی تغییراتی داده شود که مواد حاصل شده فراورده خام دامی تلقی نگردد مسئولیت کنترل بهداشتی بر عهده وزارت بهداشت - درمان آموزش پزشکی است که مطابق قانون مواد خوردنی وبهداشتی (مصوبه ۱۳۴۶) و اصلاحات آن انجام خواهد شد.

ماده ۱۲ - وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی از طریق شبکه های بهداشتی - درمانی و خانه های بهداشت در روستا ها ضمن آموزش گسترده بابسج مردم و جلب همکاری بین بخشی در زمینه مسائل بهداشت محیطی از قبیل جمع آوری و حمل و دفع بهداشتی زباله - دفع بهداشتی مدفوع و کود حیوانی - بهسازی معابر و جداسازی محل نگهداری دام و پرندگان از محل سکونت ، نظارت و پیگیری لازم را داشته و همچنین در جهت بهسازی منابع و کنترل کیفی آب آشامیدنی - جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلابها - کنترل اماکن عمومی و مراکز تهیه ، توزیع ، نگهداری و فروش مواد غذایی اقدام نماید.

آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی ، آشامیدنی ، آرایشی و بهداشتی

ماده واحده : ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی ، آشامیدنی ، آرایشی و بهداشتی مصوب سال ۱۳۴۶/۴/۲۲ به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده ۱۳- تخلف از مقررات بهداشتی نظیر عدم رعایت بهداشت فردی ، وضع ساختمانها ، وسایل کار ممنوع است و مستوجب مجازات می باشد . مقررات بهداشتی مربوط به مراکز تهیه و تولید ، نگهداری ، توزیع ، فروش و حمل و نقل مواد خوردنی ، آشامیدنی ، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی در آئین نامه اجرایی این ماده تعیین خواهد شد . تخلف از مقررات مذکور مستوجب مجازاتهای بازدارنده از بیست و پنج هزار (۲۵۰۰۰) تا پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) ریال جریمه نقدی بازاءهر مورد نقض مقررات بهداشتی خواهد بود . میزان مجازاتهای یاد شده بر اساس نرخ تورم (هر سه سال یک بار) بنا به اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید هیأت وزیران قابل افزایش است.

مامورینی که از طرف وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی برای نظارت بهداشتی اماکن ومراکز موضوع این ماده تعیین می شوند مکلفند متخلفین از مقررات بهداشتی را با ذکر موارد تخلف باتنظیم گزارشی بع مسؤول بهداشت محل معرفی نمایند . مسؤول بهداشت محل در صورت تأییدگزارش به صاحب مرکز و یا مسؤولین مربوطه اخطار می نماید تا نسبت به رفع نواقص بهداشتی درمهلّت تعیین شده اقدام کند در صورت عدم رفع موارد تخلف ، دستور تعطیل محل و مهر و موم و یالاک و مهر آنرا صادر می نماید و پس از برطرف شدن نواقص و تأیید مسؤول بهداشت محل از واحدمربوطه رفع تعطیل و فك مهر و موم خواهد شد . در تمام موارد مذکور پرونده جهت رسیدگی به دادگاه صالحه ارجاع می گردد.

معاونت امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

مقررات بهداشتی ، وظایف و مسؤولیت‌های مسؤول بهداشت محل و مأمورین نظارت ، مدت زمان‌های لازم برای رفع نواقص بهداشتی و سایر امور مربوطه در اجرای این ماده واحده در آئین نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد.

تبصره ۱- صاحبان مراکز مزبور در صورتی که اقدامات انجام شده را خلاف قانون و مقررات بدانند می‌توانند به مرجع قضایی صالح شکایت نمایند.

تبصره ۲- مأمورین انتظامی موظفند در تمام مراحل اجرای عملیات بازرسی ، تعطیل و مهر و موم یا لاک و مهر کردن محل ، همکاری لازم را با مأمورین وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به عمل آورند.

تبصره ۳- آئین نامه اجرائی این قانون توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تدوین می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سیزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹/۹/۳۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

در اجرای تبصره سه قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی آذر ماه ۱۳۷۹ مجلس محترم شورای اسلامی ، بدینوسیله آئین نامه اجرایی ماده مذکور را مشتمل بر ۵ فصل ۹۵ ، ماده ۵۴ ، تبصره و ۴۶ بند بشرح ذیل تصویب می‌نماید.

- فصل اول بهداشت فردی
- فصل دوم شرایط ساختمانی و بهداشتی مراکز تهیه ، تولید ، توزیع ، نگهداری و فروش مواد غذایی و اماکن عمومی
- فصل سوم وسایل و لوازم کار
- فصل چهارم وظایف مسئول بهداشت محل و مأمورین نظارت و تکالیف صاحب یا مدیر محل‌های مشمول قانون
- فصل پنجم: طبقه بندی اماکن و مراکز و کارگاهها و کارخانجات از لحاظ شمول مواد این آئین نامه